

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan izvenredno poceni. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gid., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. — Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in na dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gid. — Za oznako se plačuje od štiri do pete vrste 6 kr., če se enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministracijo, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na tretje četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ velja: Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gid. 30 kr.
Za en mesec 1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta 4 gid. — "
Za en mesec 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr.
Po pošti prejemani " " 3 " — "

Administracija „Slov. Naroda“.

Od besedij k činom!

Obadva dnevnika hrvatske vladne stranke imata v zadnjih številkah uvodne članke o slovenske narodnej stranki in kranjskem zboru. Obema se nezasišano zdi, da je privoljeno bilo Slovincem od nemškutarke strani očitati veleizdajo, a da nij deželni glavar za to niti ukorne besede imel. Naglašajo se, da je uže volilni red Šmerlingov kravičen za Slovence, a da so poleg tega še pri volitvah samih taki nezakomiti pritiski godili se, da je umljivo, kako je 430.000 Slovincem v manjšini nasproti 30.000 Nemcem. Organ bana Mažuraniča „Agr. Ztg.“ vpraša: „Kaj pa poreče slovenski narod, čegar brezštevilni sinovi se junaško boré v Bosni, čegar požrtvovalna zvestoba in lojalnost je krona uže večkrat in tudi ondan še s hvaležnostjo priznala? — To vprašanje naj bi

na Dunaji dobro premislili. Podobno se izraža „Obzor“ in pravi tudi nanašaje se, da slovenski sinovi na krvavem polji v Bosni svojo zvestost do države dokazujejo: „Svaku se čini, da monarkija neima puta na slavenski iztok preko potlačenega svoga slavenskoga življa, koji je jedini vrstan, privlačiti moralne sile monarkije u njezinu zajednicu, koji jedini svom snagom željaše in podupire iskreno, otvoreno namjere i težnje krune.“

Kakor nas veseli, da se Hrvatje v tem simpatičnem smislu oglase za nas, še bolj bi nam in — njim koristno bilo (ker mi smo jim vendar antemurale proti germanizmu), ako bi Hrvatje prešli od besede k činu. Mi znamo, da imamo poboljška v Avstriji pričakovati le od krone, če ga imamo sploh pričakovati, od protivne stranke ustavoverne ne pričakujemo pravičnosti več. No dakle, Hrvatje imajo svoje ljudi blizu krone, naj govore tam tudi o našem položaji, o našem trpljenji.

Videti je, da krona izpoznava, da jej je južnega Slavjanstva vendar le treba, zato je šla v Bosno proti volji naših dozlanih hegemonov, Nemcev in Magjarov. Potrebovala bode krona svojega južnega Slavjanstva po okupaciji Bosne še bolj, nego prej. Uže so vzeli iz Hrvatskega mnogo činovnikov za administracijo v Bosno. Vsled tega bode pomanjkanje v Hrvatskeji, a v Bosni jih še ne bode dovolj. Tacega pomanjkanja bode hitro konec, kadar Hrvatje dosežejo in zares z večjo eneržijo delajo, da bode po političkih faktih hrvatskeji in našeji strani „jasno, da če sav taj život biti kukavan i prekeran sve dotle, dok si južnoslavenski živalj monarkije u Sloveniji, u Hrvatskoji i Dalmaciji neizvojuje političke zajednice.“

Iz Bosne in Hercegovine.

Vsled velike vojne akcije, ki se je zdaj po dohodu pomočnih vojsk začela, bil je velik boj, v katerem je naših mnogo padlo, da si oficijalni telegram ne vé še povedati, koliko. Naši so s šturmom vzeli Brčko, katero so turški vstaši s trdovratnim bojem do zadnjega branili. Oficijalni telegram od 18. septembra o tem se glasi: 26. brigada je 16. t. m. prišla v Dubrave na Tinji, a 25. brigada je zasedla po daljem trdovratnem boji Lončare in Krespić. Dne 17. t. m. je 13. divizija uredila se za napad na Novi-Brčka. Vojaci so prodirali v trdovratnem strelnem boji naprej, in so dobili še le dalje prodirajoči tudi izdatno pomoč od kanonov, kateri so potem iz treh baterij na Turke streljali. Naši pešci so prodri do mesta, z naskokom vzeli dve šanci, od katerih je bila jedna z dvema kanonoma oborožena, udri so potem v mesto, katero so precej zasedli. Upor turški je bil do zadnjega jako trdovraten. Boj se je končal še le ob 8. zvečer. Dva kanona in dve zastavi so naši priplenili; izgube še niso preštete.

Oficijalni telegram 17. septembra pravi: Ofenzivne operacije, katere so se 14. t. m. s prekoračenjem Save pod fml. Bienertom pričele, so se brez ovir dovršile. Čete so uže 15. t. m. čerto od Save čez Sakovo in Gradačac proti Bosni zasedli. Važni Gradačac zasedli so skoro brez boja in razoroževanje pričeli. V tamošnjem gradu našli so dva kanona. Kristijanske občine sprejele so naše čete povsod z zagotavljevanjem svoje udanosti. Fml. Szapary pričel je zopet svojo združeno akcijo pri Doboju, in je 15. t. m. z jutra poslal močnejše oddelke na oglede proti sovraž-

Listek.

Zaklad pomorskega razbojnika.

(Po Fr. Gerstickerji.)

Četrto poglavje.

Pirat.

(Dalje.)

A bil je to tudi ugoden kraj, pirata tu stražiti; kajti pri nabrežji na morji ležalo je nekaj priplovljenega lesa, in tega se je stari kapiten držal. Ako bi hotel tedaj pirat tu ven, moral bi veslati tik kapitena, ali pak se drugim čolnom, ki so zdaj nasproti mu hiteli, popolnem udati.

Pirat, čegar oko je tem ostreje postajalo, kolikor bolj so ga v kot potiskali in kolikor večja je zanj nevarnost postajala, je videl ob pravem času ono lesovje, da se je izognil te pasti, ter je v resnici pričel ven v

zaliv veslati, da bi ušel svojemu zadnjemu in najbolj nevarnemu sovražniku. A Edvard Vilkinson znal je, da mu je tudi izhod iz zaliva zagrajen.

„Na levo stran!“ ukaže svojima pomorščakoma, in mahom stal je čolnič trdno kakor za maček privezan, na svojem prostoru; gib vzdigne se nekoliko, da je bil pripravljen na vse strani za piratom hiteti. Ta pak nij imel več časa manevrirati, in zaupajoč hitrosti svojega čolniča, ga zasuče, da bi si izhod na suho prav mimo Angleža prisilil.

Mladi častnik se pa s svojimi veslači nij zmenil za sovražnikovo gibanje; bal se je nove zvijače ter se je hotel najprvo preveriti, kam se bode pirat obrnil. Na ta način je Angleže malo prehitel, a ker so ti bili zmirom še na prejšnjem mestu, moral je, ako je hotel do brega dospeti, na vsaki način iti mimo njih, ali od spredaj ali od zadaj. Skušal je tedaj

pirat Angležem od zadaj uiti, a pozornost Vilkinsona mu je račun zmedla, in oba čolna sta jeden od drugega jedva dve dolžini čolna oddaljena, s strašno hitrostjo naprej hitela.

„Udajte se, sennor!“ zakliče mu Edvard, — „zamán se trudite, obkoljeni ste, — udajte se, ali nas pa boste k najslednjemu prishli!“

„Caracho!“ sika pirat skozi zobe, — „kakor da bi ne bili uže vsega storili, me v pest dobiti — a paciencia!“ vsklikne, ter zapodi gib svojega čolna naravnost na sovražnika.

„Na levo!“ vsklikne mladi Anglež in bliskoma skoči s svojega sedeža, — „na levo, ljudje, ako vam je življenje drago!“

Pomorščaki vpuejo se z vso silo na vesla, ki so žugala zlomiti se, ker se čoln nij mogel naekrat ustaviti; vendar je pa prav malo se oddalil, tako hitro so ga znali ustaviti;

nikovemu nastavljenju. V boju prednjih straž, trajajočem do 8. ure, padel je lejtentant Manz 4. lovskega bataljona, in je ranjeno 20 mož. Oddelek, ki je 16. t. m. proti Gračanici šel, našel je, da so vstaši ta kraj zapustili, in se deloma severno, deloma proti dolnji Tuzli nazaj pomaknili. V okolici Banjaluke se razoroževanje vedno bolj nadaljuje. Proti Bihaču jelo se je zopet z močnejšimi četami marširati. Jedna kolona napadla je vas Izačić in hiše, Gata, Vikić in Mušinovac. Ti kraji so bili razstreljeni in vstaši po daljšem boju razpršeni. Ranjena sta bila stotnik König in lejtentant Nemeš od 76. res. polka, potem 42 mož, 3 pa so mrtvi. Druga kolona demonstrirala je proti Zavalju, da bi se sovražnik zadržal, ter mu je od njega branjeno pozicijo pri farovži Zegar vzel. Ranjeni so bili pri tem 3 častniki, 2 kadeta in 103 možje. Ob jednom času demonstriral je tudi 88. ogerski bataljon deželnih brambovcov pri Prosječenikamenu in Ljeskovcu za to, da bi se sovražnik zadržal. Od Trebinja marširal je jeden bataljon in jedna gorska baterija na cesti proti Vileku, da bi se pota popravila, katera so vstaši deloma razrušili. Pri vrnitvi po dokončanem delu streljali so vstaši od zdej na jedno kompanijo, katera boj nij v pravem času prenehala, ter je izgubila 3 oficirje in 80 mrtvih in ranjenih vojakov. Oficir generalnega štaba Schweiger se pogreša.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja, 16. septembra.)

(Dalje.)

Poslanec Svetec: Slavni zbor! Moj namen nij, pobijati volitev teh (trebanjskih) poslancev, ampak samo pojasniti hočem, kaj so c. kr. uradniki pri teh volitvah počenjali v našem okraju, na čelu njim c. kr. okrajni glavar, litijski vitez Vesteneck. Gospod Vesteneck je precej ko je prišel k nam v Litijo, za čel priprave za deželnozborno volitve. Po vsa kem načinu je hotel postati g. Vesteneck načelnik cestnega odbora, da bi zadobil vpliv na župane in ker se mu to dvakrat nij posrečilo, bil je cestni odbor dvakrat razpuščen. A tudi tretjkrat mu nij šlo bolje, kajti nij bil izvoljen Vesteneck. Zdaj pa se je začela od strani g. Vestenecka maščevalna vojska zoper vse tiste, kateri so se protivili okrajnemu glavarju Vestenecku pomagati, da bi bil postal načelnik okrajnega cestnega odbora. Prvi v katerega se je začel Vesteneck zaletavati, je bil litijski župan g. Kobler, po

domače Šegač imenovan. Prepovedal je g. Vesteneck vsem uradnikom in tudi žandarom obiskavati krčmo g. Koblerja. Večinom so se uradniki udali, nekateri pa se se vendar še v gostilno prišli. Eden teh uradnikov je bil zato takoj prestavljen, enega pa je g. Vesteneck denunciral, da je sovražnik vlade, gospoda, samo zato ker je šel v gostilnico g. Koblerja! (Klici: Čujte, čujte!) Prestavljen je bil ta uradnik za kazen, in je moral seliti se na svoje stroške, in se le najvišja sodnija ga je te kazni oprostila z razlogom, da nij nobenih fakt proti njemu. Blížale so se volitve za deželni zbor. Gospod Vesteneck je zbral vse uradnike, da so ga podpirali pri njegovem delovanju; ali najgorečnejši pomagač je bil dobro znani c. kr. okrajni zdravnik dr. Eržen. Počeli so volilce obdelavati na razne načine.

Dr. Eržen je vsacemu žugal in protil, da če ne bode volil po komandi Vesteneckovej, ne bode on v njegovej hiši zdravil. Drugi uradnik zopet je ponujal volilcu denar, in sam okrajni glavar Vesteneck je volilcu obljubil, ako bode glasoval takó, kakor on hoče, da dobi od g. Vestenecka ali novo obleko ali pa kočijo. Strašil pa je g. Vesteneck tudi take, ki so z vlado v kakej zvezi, najbolj poštarje, s tem, da ako ne bodo povoljno njemu glasovali in volili, izgubé na njegovo denunciacijo pošto. In g. Vesteneck je pokazal, da je mož beseda, kajti g. Čož, kateri se nij udal komandi g. Vestenecka, in je volil narodno, je v istini pošto izgubil. Jako čudno so se vršile tudi reklamacije zoper zapisnik volilcev v Litiji. Seveda da je bil general en chef tudi pri tej operaciji g. Vesteneck sam.

Reklamiral je volilno pravico železniških uradnikov v Litiji. Ti pa spadajo, ker stoji kolodvor na levem bregu Save, v občino Hoteško. Tudi nijso še nekateri jedno leto na postaji. Pritožila se je zoper tako vrivanje nepravilnih volilcev občina litijska posebno zato, ker po postavnej določbi mora vsak volilec vsaj jedno leto uže davek odrajtovati, da dobi volilno pravico, železniškim uradnikom se pa davek le na mesece odteguje. A Vesteneckovo okrajno glavarstvo litijsko je to pritožbo odbilo, češ, da železniški uradniki davek za leto naprej plačujejo, in tako očitno laž uradno potrdilo. Dalje sta še reklamirala dva moža, ki prodajata na železniški postaji litijskej južnej železnici švelarje. Ta dva moža ne stanujeta v litijskej občini, ne plačujeta nobenega davka v Litiji, ampak nijju vsa zveza z Litijo je v tem, da skozi Litijo svoj

les na železnično postajo vozita. Pritožila se je občina zoper vpis teh dveh mož v volilni zapisnik, ker ne plačujeta ne le uže jedno leto, ampak sploh nobenega davka; a taka pritožba nij pomagala nič, g. Vesteneck jo je od bil, in moža sta bila uvrstena v litijski volilni zapisnik. Litijski poštar ne plačuje nobenega davka. Prišli so k njemu odposlanci g. Vesteneckovi, in mu naročili, naj si da davek naložiti, naj se fatira. Mož, ki ima male dohodke, branil se je, ali reklo se mu je: „Le fatiraj se, saj ne boš nič plačal!“ (Klici: čujte! čujte!) Mož se je res fatiral, in plačati bi bil mogel 8 gld. davka. Po volitvi pa se mu je naročilo, naj napravi rekurs, napravil ga je, in res nij plačal ni krajcarja.

Ko so se prvotne volitve po občinah vršile, hodil je z volilnim komisarjem tudi brič in dr. Eržen. Prosto sta vstopila ta dva na volišče, šla mej kmete, in tam zoper duhovne rovala, in ko so prišli duhovni volilci, vpila sta glasno: „Vam farjem je uže odklenkalo!“ Jaz vprašam slavno vlado, kam bode prišlo, če c. k. uradniki s cesarskimi kapami na glavi, na tak nesramni način pri ljudstvu gazijo čut do vere in pobožnosti. Volitve v Litiji so se na povelje g. Vestenecka vršile v Grbinu, da si bi bilo v Litiji priličnejše. Tja je prišel tudi litijski duhoven, ker ima volilno pravico. Ko ga zagleda sodniški uradnik, vpije na njega: „Haben sie noch nicht genug gewühlt, verfluchter pfaff!“ A litijski duhoven se nij nikakor udeleževal volilne agitacije, a tisti sodniški uradnik je pač agitiral na način, da bi se moral dati v obtožni stan zaradi zlorabe uradne oblasti „wegen missbrauch der amts Gewalt.“

Volitve so se izvršile, a kakor znano, ne po Vesteneckovej volji. Zdaj se je začela nova bolj obširna vojska proti tistim, kateri nijso po komandi g. Vestenecka volili. Dr. Eržen in lekar sta pretepravala ubozega občinskega uradnika v kavarni, in ko ga je dr. Eržen s pestjo v obraz bil, rekel je: „Ná, to imaš jedno za Šegača (župana Koblerja), ná, to imaš še jedno za notarja (Svetca)!“ K pekorn, mesarjem in gostilničarjem nij šel nobeden uradnik Vesteneckove stranke več, ali so pač tiste obrtnike, ki so s Vesteneckom volili, demonstrativno obiskavali. Ako je prišel kak naroden volilec k davkarji prosit, naj ga še nekoliko časa počakajo, odgovorilo se mu je, da se neče, in da naj le gre k Šegaču (županu Koblerju), ali pa k notarju (Svetcu) pomoči iskat.

kljuba temu je pa pirat uže svoj čolnič peresu lahko zasukal, ter je za sovražnikovim čolnom proti bregu bežal in posrečilo bi se mu bilo skoraj, ker je bil od brega le še malo oddaljen. A Vilkinson, opazivši takoj sovražnikovo namero, dvigne se hitro na zadnjo steno svojega čolna in skoči z jednim skokom v čoln jedva četiri črevlje od njega oddaljeno mimo hitečega beguna.

Pirat je opazil, kaj hoče častnik storiti, hitro je zasukal zadnji del svojega čolna, tako, da je ta zraven čolna v morje pal, a nij mogel več zabraniti, da ne bi njegov sovražnik zgrabil z razprostrteno levo roko kraja njegovega čolniča; z desno roko popade pak predrzni mladi mož z orjaško močjo predpasje sovražnika. S tem obvesila se je pak cela teža na jedno stran čolna, kojega površje bilo je uže samo ob sebi le malo palcev nad vodo.

„Diablo!“ kriči pirat, ter instinktivno sili

na drugo stran čolna, da bi jednakotežje prihranil, spusti zdaj nepotrebno veslo iz rok ter zgrabi svoj dolgi nož.

A v tem trenutji prevrne se mali čoln popolnem in oba bojevajoča se sovražnika vtopita se pod valovi.

Ko je Vilkinson iz svojega čolna skočil, porinil ga je nehoté z nogo nekoliko črevljev nazaj; pomorščaki so hoteli zdaj čoln zasukati, a ker so se prehiteli, zasuknil se je tudi predaji del okolo in nij bilo še pol trenutka, pa je bila ostra gib čolna uže na istem kraji, kjer sta se moža vtopila, kar je še svedočilo nemirno gibanje vode. Mali prevrnen čoln piratov plaval je pak polagoma kakor orehova lupina proti suhemu.

Zdaj še le prikaže se glava na površji morja, — a le jedna sama; a kdor koli naj bi bil, oba pomorščaka zgrabita v istem tre-

nutji za dolge lase, vrhu vode plavajoče, vzdigneta truplo ter je izvlečeta v čoln.

„Imate pirata?“ vsklikne častnik, ko je mogel govoriti.

„Nij ga bilo še na površji videti,“ odgovorita oba moža, mej tem, ko ne zmakneta očij od morja in se malo zmenita za častnika, verujoča, da je le-ta rešen.

„Iščite, — iščite!“ hrope mladi mož in se nezavestno zgrudi v čolnu.

Kakor malo časa potrebovali so vsi ti dogodjaji, da so se izvršili, ipak so ti trenutki zadostovali, da so se vsi drugi čolni okolo častnikovega zbrali.

Malo besedij angleških pomorščakov razjasnilo je kapitenu „Nuestre senore“ vse, kar se je bilo dogodilo. Glasno dal je zdaj svoje ukaze. Raziti morali so se zdaj vsi čolni, — tudi oni, ki je preiskaval vrak Reconocida — da so križali v luki in okolo nabrežja;

Tako so delali pri nas uradniki, in ker so delali povsod tako, potem nij čuda, da so volitve ustavovernej stranki na korist izpale, posebno, ker so uradniki vedeli, da se tako agitiranje vsaj od strani prejšnjega deželnega predsednika g. Widmana rado gleda, in tudi nagraduje in poplačuje. Saj vemo, da se je moral iz Litiije umakniti prejšnji okrajni glavar g. Pajk, mož, jaz ponavljam: mož (klic: Da! da! mož, ne pobalin!), katerega je ljudstvo ljubilo, moral umakniti samo zato, da je prostor naredil g. Vestenecku, ki je to mesto dobil v dar, ker je tako „dobro“ izvršil goljufive volitve v kupčijsko in obrtniško zbornico kranjsko, ne da bi naredil kako skušnjo za to mesto. ali pa, da bi bil za tako mesto dozoril! (Gromoviti živio- in slavaklici mej poslanci in poslušalci govorniku)

Poslanec vitez Vesteneck izjavlja, da se neče spuščati v obravnavo tega, kar je navedel g. Svetec, kajti to vse je le čenčarija (!). Da se omenja slučaja, kateri zadeva g. dr. Eržena nij umestno, kajti to, kar je storil g. Eržen, je uže kaznovano in plačano. Vesteneck dalje taji, da nij obljubil ekvipaže nikomur.

Poslanec Svetec: Ako se reče, da je dobil g. dr. Eržen plačilo za njegovo škandalozno delovanje, je to jedino zahvaliti nepristanosti sedanjega deželnega predsednika viteza Kaline. Da bi bil še gospod Widman na mestu, ne bi se bilo dr. Erženu dogodilo to, kar se mu je.

Ako taji g. Vestenek, da nij obljubil enemu volilcu novega oblačila, celo pa ne kočije, mu povem, da morem to dokazati po izjavi moža, kateremu je to obljubil.

Jaz nijsem prej stavil nobednega predloga, ko sem proti krutemu ravnanju g. Vestenecka govoril, in tudi zdaj ne nameravam katerega predloga staviti. Da bi pa kak predlog stavil, bil bi po mojem prepričanju ta jedino mogoč in pravilen, ako bi nasvetoval, naj se počne proti c. kr. okrajnemu glavarju vitez Vestenecku in vsem njegovim uradnikom disciplinarno preiskavanje.

Poročevalec Dežman pravi, da narodna stranka hoče delati le škandal in da hoče denuncirati. (Velik hrup in upor mej narodnimi poslanci.) Vse, kar je poslanec gospod Svetec povedal, je zgolj le denuncija in tartiferija, in je malo vredna časti kacega poslanca, kateri kaj jednacega v deželnem zboru govori.

preiskati se mora najbolj natančno vsak prostor, vsak priplovljen les, in pazi naj se, da jim begun plavajoč ne uide. Tudi v mestu so uže za ta slučaj policijo opozorili, ki je tudi uže stražila; nij bilo tedaj verjetno da bode mogel begun tukaj skozi uiti. Kapiten pak ukaže svojim ljudem na suho ga prepeljati.

„Kje je pak don Edoardo?“ naenkrat vpraša, ter z roko zavre remena veslov, — „kaj se je zgodilo z njim, — ali je rešen?“

„Bojim se, da je mrtev,“ odgovori jeden izmed angleških pomorščakov, ki se je k mlademu možu nagnil in je čutil gorko njegovo krv, — „vsekako je hudo ranjen in nezavesten.“

Takoj je bil kapiten s svojim čolnom pri mladem Angležu, katerega so na kapitenov ukaz previdno vzdignili in v njegov čoln položili, potem hiteli so s celo močjo proti najbližjemu nabrežju.

(Dalje prih.)

Deželni glavar opominja Dežmana, naj govori bolj dostojno, kadar govori o osebah gg. deželnih poslancev.

Poslanec Dežman izjavlja, da je gospod Svetec jako pošten mož, da pa je on, Dežman, hotel le v svojem govoru braniti moža uradnika, kakor je to uže storil jednako nasproti dr. Vošnjaku v državnem zboru, kateri je tudi moža ustavaka iz Kranjske, ki je avanziral, napadel. (Takrat je rekla „N. fr. Pr.“ v svojem poročilu iz državnega zbora, da je bil govor g. Dežmana tako dolgočasen in zmeden, da bi bil še za deželni zbor kranjski preslab! Opomba poročevalca.)

Volitev treh poslancev, voljenih v Trebnjem, se potem potrdi.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. septembra.

Čehi so imeli 17. t. m. volitve v deželni zbor v kmetskih občinah. Kolikor se do tega hipa vé, izvoljenih je 46 narodnih Čehov in 30 ustavakov. Čehi v obče nijso nobenega sedeža izgubili. Dopolnitev tega poročila dohomo v novinah jutri.

Magjare navdaja čedalje bolj nekaj upornišk duh. Tako kljubu družemu ukazu vlade kongregacija samogyiskega komitata neče dati predprege, ter v adresi na državni zbor zahteva, naj se deneta ministra Tisza in Szende v zatožni stan. „Pester Lloyd“ se je pa tudi službi grofa Andrassyja odpovedal, ko je izvedel, da Avstrija namerava s Srbijo in Črnogoro v Bosni in Hercegovini skupno delovati. — Telegram „N. fr. Pr.“ dalje 17. t. m. poroča: Mej peštanskim meščanstvom se pripravljajo protesti proti oficialnej vnanjji politiki. Vsi klubi bodo v tem smislu sklepali. —

Vnanje države.

Iz Gracije se javlja: ker je v Atenah prepričanje vedno večje, da se vevlasti ne bodo v skupnem delovanju združile za Grško, sodi se, da je vojna Gracije s Turčijo gotova in neizbeživa. Grški kralj bode poskušati moral z mečem v roci povečati svoje meje. —

V Parizu izhaja zdaj socijal demokratični list „La Republique démocratique et sociale“, katero prorokuje, da bode Nemčija kmalu republika postala, ker jo Bismark prav dobro razdeva. — Da bi le obresničilo se to prorokovanje. Svet bi bil pred agresivnim in brutalnim Nemštvom potem bolj varen, ker bi menj siloviti ljudje na čelo prihajali.

V nemškem zboru je bila postava zoper socijalne demokrate izročena posebnemu odboru. Prej je še govoril Bismark jako odurno in brutalno. Nazival je socijalne demokrate „bandite“ in rekel, da morda še marsikdo pod njih nožem pade, ali le na čast domovine.

Indijski časopisi vsi sodijo da bode vojska mej Anglijo in Afghanistanom. „Statesman“ pravi: „V Afghanistanu nas (Angležev) ne bodo z veseljem sprejeli, in ako je Ruska le polovico toliko zvita, kakor Angleži mislijo, potem se bodo Afghanistanci vzdignili, in vojsko bode mo imeli z njimi, katera se pa lahko spremeni v veliko vojsko z Rusijo.“ Abdul Kerim kan, brat afghaniškega emira, došel je v Simlo, stolno mesto indijskega podkralja. Doslej je bil v Kabulu, kamor je moral bežati, ker se je kot vladar v Khokandu zoper Ruse uprl; a ko je pa prišla zdaj ruska misija v Kabul, pobegnil je zopet. Tudi Angleži hočejo 1000 mož v Kabul poslati. Ako se bode angleško-afghaniška vojska pričela, postavili bodo Angleži tega kneza v Kabulu za vladarja, a emira Šir Alija bodo odstavili, — če se bode dalo.

Dopisi.

Iz Maribora 15. septembra. [Izdopis.] Bila je 12. septembra prav lepa volitev, in brez žandarmov in vojakov se je vršila. Drugekrat to nij bilo tako. Nobeden Seidl-Seederjevih volilcev se nij prav navdušenega čutil, mirno je šel na volišče, ter žalostno svoj žalostni glas oddal, ker je uže tako priduševalnemu ga Seidlovemu in Seederjevemu mešetariju obljubil. Narodna stranka nij imela nič plakatov, pač pa firma Seeder-Seidl & Comp. Na teh plakatih sta Wretzl, znani „paverski kmet“, in plemeniti „von“ Formacher iz slov. Bistrice firmo Seidl & Comp. priporočala v nemškem in celo slovenskem jeziku. Volilci te ljubeznjive firme dobili so belo zelene trakove, in gori je bilo napisano: „hoch die immer grüne Steiermark und ihre vertreter Seidl & Comp“ — in v slovenskem jeziku: „živio vedno zelena — firma Seidl & Comp. — pardon — štajerska dežela.“ In ta firma izdala je program, v katerem je konja velike politike zasela in dosti fraz premlačevala. O tem programu govorim prihodnjič jedenkrat.“ (Pošljite nam ga. Čujemo, da ga je Seeder skoval. Ur)

Volitev se je prav mirno vršila; naši so možko in ponosno svoje glasove oddajali, — Seedrovci in Seidlovci pa prav tako, kakor bi jih bilo sram.

Večer pred volitvijo se je kacih 60 naših volilcev in več družih narodnjakov zbralo v gostilni „zur stadt Wien“, in vesele, židane volje je vse bilo. Govorili so kandidatje gg.: dr. Radej in Flucher, gosp. dr. Vošnjak in drugi. Po volitvi zbrali so se volilci zopet v tistej gostilni, in pri obedu se je moževskim slovenskim volilcem napivalo.

Mariborčani, in to tisti, ki so prav hudi „Nemci“, ki Maribor mesto izvirnih Nemcev mislijo, so se jako hudovali nad padcem Seederja in Seidla; jeden teh „Nemcev“ je celo, tolažeč žalostnega Seederja, rekel: „sind's nicht traurig, sind ja lauter galgengesichter diese Slovenen, von diesen leuten gewählt werden, ist ja keine ehre“, to je slovenski: „ne bodite žalostni, g. Seeder; Slovenci so ljudje obešenjaki, volitev od teh ljudij nij častna!“ — (Morem z imenom postreči, ako se hoče.) Mož je se ve da sebe in dosti družih Mariborčanov, s katerim roko v roko hodi, tudi zraven zadel, ker nemška kri niti v njem, niti v onih ne teče; in ko so včeraj gospod dr. Duhača mestjani za svojega poslanca izvolili si, dobili so — po mnenju tega čudneža — tudi rojenega Slovenca, — torej... Pa zapomnite si Slovenci okolo Maribora to; tako vas mariborski „nemški“ možje, ki so še pred 48 ur okolo vas sladkali se, zovejo; — galgengesichter, obešenjake, ljudi, pristojne za „gavage“.

Včeraj je bila volitev mestnega poslanca. Do predvčeranjem nijso vedeli, koga bi kandidirali. Mestni očetje so včeraj imeli sejo, in dolgo tehtno kandidate preresetavali. — Seidl, slavni Seidl, Seidl, njihov nekdanji bog, spoznal se je za lipovega boga, in postavil se je v staro orožnico, v penzijo, in g. dr. Duhač se kot kandidat proglasil. Predvčeranjem na večer je bil shod volilcev. Pri tem se je drugi kandidat, g. baron Rast, oglasil. Denes je bila volitev, katere se je mlitavo par sto volilcev udeležilo. 197 teh glasov je dobil g. dr. Duhač, 13 g. Rast — in „jednoglasno“ je bil g. Seidl izvoljen, —

dobil je ta vedno zeleni štajerski mož jeden celi glas. Tedaj mestjani ga tudi niso marali, oni mestjani, ki so se nekaj zanj in za njegovega tovariša v Karlavi toliko navduševali, ki so ga 12. septembra in prej kmetskim volilecem tako gorko kot moža, ki je v stanu celo „vedno zeleno“ Štajersko na plečah nositi, priporočali, so mu dali jeden sam reven glas! —

Hej, če to nij zaničevanju na las podobno, potem ne vem, kaj je zaničevanje! Glej, slovenski volilec, kako si pač prav storil, da si ga ti proč vrgel. — Mestjani niso nič kaj boljše krvi, kakor ti; če ga ti nemarajo, potem tudi nij za te.

G. Seeder pa revež še jednega glasu nij dobil. „Ofelija, pojdi v kloštev, pojdi!“ — „Und der Conrad, der kummt nimmer, weil er fix und fertig is!“ Uboga para, tako je močan in dobrega zdravja, in zdaj mu še ti nehvaležni Mariborčani pravijo: „zamorec, ti si svojo dolžnost storil, zamorec, ti pojdi“. Nehvaležnost je plača sveta. Jaz si morem Seidlovo stanje misliti; v takem stanju človek elegičen pesnik postati more. — Requiescat in pace!

Domače stvari.

— (Dnevni red denašnje III. seje deželnega zbora kranjskega 20. septembra) ob 10. uri dopoldne je: 1. Sporočila zborovega predsedstva. Poročila deželnega odbora, in sicer: 2. o volitvi deželnih poslancev, in sicer: b) 1 poslanca za volilni okraj kočevskega mesta in ribniškega trga, c) 2 poslancev za kranjsko kupčijsko in obrtnijsko zbornico, d) 10 poslancev velikega posestva; 3. letno poročilo; 4. o ustanovitvi stalne službe tehnika pri deželnem stavbenem uradu; 5. za zvišanje plače adjunkta deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu; 6. o zidanih blaznicah na Studencu; 7. o službenih prikladah za vodje-učitelje jednorazrednih ljudskih šol; 8. zaradi dovoljenja 3% priklade na celo hišno najemščino v Kočevju, Gnadendorfu in Huterhajserju od leta 1878 naprej za podporo za uboge; 9. za dovoljenje 40% priklade na direktne davke za leto 1878 v občini Tržič; 10. o tem, kako postopati z deželnimi služabniki in šolskimi učitelji v službi mobilizacije; 11. za dovoljenje 41% priklade na direktne davke l. 1878 v občini Kresniški; 12. za dovoljenje 34% priklade na direktne davke v občinah črnomeljske fare za popraviljanje župnijske cerkve v Črnomlju; 13. zaradi potrjenega prodaje mestne (prej Novakove) hiš. št. 56 v nunskih ulicah; 14. zaradi dovoljenja 100% priklade k neposrednim davkom v občini Radeški za l. 1878 in 1879 za zidanje šole i. dr.; 15. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji pomočnega uradnega služabnika Andreja Zupina za povišanje plače; 16. Ustno poročilo gospodarskega odseka o peticiji občine Slivnica za preuredbo njene dolžnosti pri popraviljanju ceste iz Grasupljega proti Cobelspergu.

— (Ranjene vojake) so pripeljali zopet včeraj dopoldne v Ljubljano. Teško ranjene prenesli so v garnizonsko bolnico, leško ranjene pa v kosarno v št. peterskem predmestju.

— (Roparski umor.) Predvčeranjem zjutraj je bil na cesti ubit najden prenaševalec žemelj in kruha iz Kamnika v Brdu. Vzeta mu je ura in mala svota denarjev, ki

jo je pri sebi imel. Presekana mu je črepinja s kako motiko ali jednacim orodjem. Sumi se, da je ta zločin storil lašk delavec.

— (Žena Perroda), onega italijanskega konzula, ki so ga Turki na potu iz Broda v Sarajevo ubili in oropali blizu Žepč, nekaj dnij prej, predno je naša vojska šla čez Savo, — je Slovenka, doma od Novega mesta. Lani je dalje časa s svojimi otroci bivala v Ljubljani, in stanovala „na luži“.

— (Iz Maribora) se nam piše: Na tukajšnjem gimnaziju se je letos v prvi razred prijavilo čez sto učencev; zategadelj se bode morala paralelka napraviti, kar se uže deset let nij več zgodilo. Tudi drugi nižji razredi so jako polni, ker je semenišče veliao dijakov iz drugih gimnazij, posebno pa iz Ptujja semkaj privabilo. V osmem razredu pa jih je samo 14. V višjih razredih so povsod Slovenci v ogromni večini. Želeli bi bilo, da bi se ne bi tako strogo postopalo kakor lani v nekem višjem razredu, koji je imel na začetku leta 42 učencev a letos jih je prišlo v višjega samo 24, da si tudi je samo jeden s prvim redom na drug gimnazij odisel.

— (Turško zverstvo.) Iz Maribora se poroča: Strašen prizor smo doživeli te dni na tukajšnjem kolodvoru. Pripeljali so se namreč z zagrebškim vlakom turški ujetniki, katerim se je hotelo dati tukaj živeza. Ko so se vstopili v vrste, skoči najedenkrat jeden teh turških besov brez vsega uzroka na jednega naših vojakov, vrže ga ob tla, ter ga prične neusmiljeno daviti. Naši vojaki so hoteli tovarišu pomagati, a kljubu, da so Turka z bajoneti bói in uže večkrat ranili, ta okrutnik vendar nij htel svoje žrtve izpustiti, ter je vojaka toliko časa davil, da je mrtev obležal. Vse to se nij dva trenotka vršilo. Turka, krvavečega uže iz mnogih ran, peljali so na prosto pri kolodvoru, da so ga v pričo njegovih soujetnikov ustrelili. Pred smrtjo dejal je Turek, da je hotel umreti, a umoriti je hotel prej še jednega „gjaura“ (kristijanskega psa), a zdaj je zadovoljen.

— (Pri zadnjem avancementu) so pri kranjskem polku št. 17 baron Kuhn avanzirali sledeči: Stotnik je postal nadlejtebant Višinko; nadlejtebanti so postali: lejtebanti Matevž Prašnikar (doma iz Moravč) Jakob Modrijan (doma iz Kamnika) in Evgen Konšek (doma iz Ljubljane). V 19. bataljonu lovcev je stotnik postal nadlejtebant Aleksander Bretschneider in pri 7. bataljonu lovcev je nadlejtebant postal lejtebant Alojz Zobel.

— (Z ljubljanskega gimnazija) je te dni poklican bil mej vojake v Bosno tudi tretji profesor g. dr. Gartenauer namesto v šolo; ona dva sta gg. Zeehe pa Adamek. Vzeti so se morali namesto vseh treh suplenti.

— (Zlata maša.) V nedeljo 15. t. m. je v št. Lovrencu na Temenici — kakor bemo v „Slov.“ — g. župnik Janez Prokejš obhajal svojo zlato mašo. Popoldne je prišlo kljubu neugodnemu vremenu 10 duhovnih tovarišev, ki so mu izrekli prav prisrčna vóščila svoja.

— (Nesreča.) Iz Konjic se v „T.“ poroča o strašnej nesreči, katera se je bila zgodila v Dobrovijah blizu Žavca. 75letni starček Mha Žojžaj, oče rezervnika Antona, ki je moral iti v Bosno, moral je prijeti za delo, da ne bi vse zaostalo. Sè svojo hčerjo peljal se je zjutra ob treh z mladima konjičema v gozd po

drva. Ko se je vračal, spodtaknil se je nad jednim kamenom, konja se tega vstrašita, ter starčka na tla vržeta. Prednji kolesi voza sta starému možu obe nogi odtrgali, a zadnje kolo šlo mu je čez trebuh. Ubogi starček živel je še do večera. — Odbor za podporo ranjenikom ima uže 525 gid.; prosilo se je, naj se mu da ranjenikov v zdravljenje, ker ima tudi uže tri sobe pripravljene, a odgovora še nij dobil na to prošnjo.

Tujci.

18. septembra:

Pri Slonu: Backer iz Prage. — Grof Lichtenberg iz Dolenjskega. — Sobotka iz Dunaja. — Zeidler iz Trsta.

Dunajska borza 19. septembra

(izvirno telegrafično poročilo.)

	60	55	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	62	30	„
Zlata renta	71	40	„
1860 drž. posojilo	110	75	„
Akcije narodne banke	793	—	„
Kreditne akcije	232	25	„
London	117	15	„
Napol	9	37	„
C. kr. cekini	5	61	„
Srebro	100	30	„
Državne marke	57	75	„

150 tesarjev

in delavcev se takoj sprejme z prav dobro plačo za izdelovanje

železničnega mostu čez Savo pri slavovskem Brodu.

Oglasi naj se pri podjetju za zidanje mostu v Brodu. (307—2)

Služba šolskega služabnika.

Na ljudske in meščanske šoli v Krškem je od meseca oktobra 1878 za podeliti služba šolskega služabnika z letnim plačilom 350 gld. in užitkom jedne sobe.

Prošnjiki naj lastnorочно pisane prošnje z izkazom starosti, stana, dela, dozdanjega življenja, in znanja nemškega in slovenskega jezika do

29. septembra 1878

c. k. okrajnemu šolskemu svetu predložijo.

Posebno se bo oziralo na prošnike, kateri so se naučili bukvoveške obrtnije.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem, 10. septembra 1878. (309—2)

Razpis

službe občinskega tajnika.

Razpisuje se služba občinskega tajnika z letno plačo 420 gold., mnogim stranskim za služkom, za neoženjene tudi prostim stanovanjem, za oženjene pa s primernim stanovanjem po jako niskej ceni. — Prošnje naj se vložé pri podpisnem županstvu do

10. oktobra t. l.

Dokazati je: popolne zmožnosti slovensčine in nemščine, ter s pričevalom o sedanjem službovanju, in spretnosti v občinskem uradovanju. (306—3)

Županstvo v Naklem (z. p. Divača), 16. septembra 1878.

Ferko Mahorčič, nadžupan.

Marko	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel,		
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

(109—71)

Lastuna in tisk „Narodne tiskarne“